

Acord Social Sectorial pentru Constructii 2007-2009

Publicat in Monitorul Oficial, Partea V nr. 9 din 20/05/2008

Ministerul Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei

Capitolul 1 - Parteneriatul Social in Constructii

1.1. Consideratii preliminare

Intr-un stat de drept, actioneaza trei forte, independente ca putere una de alta si teoretic egale ca putere:

- 1) Puterea executiva (Guvernul central si autoritatile locale),
- 2) Puterea legislativa (Parlamentul si Consiliul Municipal),
- 3) Puterea judecatoreasca (magistrati, procurori si avocati).

Fata de aceste puteri, societatea civila are interesul sa se organizeze astfel incat sa:

- a) aiba forta de a determina atitudini constant prietenoase fata de cetatean, din partea celor trei puteri,
- b) provoace corectii de atitudine si actiune, in cazul in care acestea nu sunt concordante cu interesele societatii civile organizate,
- c) poate provoca, la momentul dorit, concertarea sociala, avand ca rezultat obtinerea de corectii in favoarea societatii civile, de la una sau de la toate cele trei puteri in stat.

Astazi, in mod eronat si cu totul neconstructiv, Parteneriatul social in Romania nu este pus pe cele mai bune baze.

Dialogul social, care trebuie sa fie apanajul strict patronat - syndicate, a fost confiscat de Guvern, care cheama (la propriu), cele doua parti, practic, la obedinta fata de actul guvernamental. In acest proces distorsionat, syndicatele si patronatele se lipsesc singure de un aliat important, reprezentat de restul societatii civile organizate (pe care l-am numit mai jos, societatea). Concret, impunerea salariului minim de catre Guvern este o eroare care submineaza negocierile colective dintre Confederatiile Patronale si Sindicale la Contractul Colectiv de Munca National, pentru stabilirea unui salariu minim national. Pe de alta parte, de regula si in mod cu totul neconstructiv, partenerii sociali traditionali ignora in mare masura concertarea sociala cu Parlamentul si, mai grav, uita intru totul relatia cu cea de-a treia putere in stat, Justitia.

1.2. Definirea parteneriatului social

Parteneriatul social este definit de noi ca ansamblul relatiilor industriale si de cogestione dintre grupurile organizate ale societatii civile.

Societatea civila organizata are in acceptiunea noastra trei componente majore:

- 1) Patronatul, reprezentandu-i pe detinatorii de capital, angajatorii,
- 2) Sindicatele, reprezentand angajatii si
- 3) Societatea (alte ONG-uri), reprezentand interesele diverse ale societatii civile (altele decat cele definite la punctele 1 si 2, precum: profesii liberale, fermieri, ONG-uri pentru protectia consumatorilor, pentru protectie a mediului etc.)

Parteneriatul social este definit prin relatiile de:

- consultare prin care are loc un schimb de idei, pareri si probleme;
- dialog prin care cele trei parti cauta sa ajunga la un consens in probleme nearmonizate;
- mediere si arbitraj prin care partile inteleg sa ajunga la o solutie acceptabila;
- concertare sociala prin care partenerii sociali (patronat, sindicat, societate) incearca sa ajunga la o solutie cu reprezentantii celor trei puteri din stat, impreuna sau separat.

1.3. Instrumentele dialogului social:

- Acordurile sociale;
- Contracte colective de munca;
- Protocoale bi si trilaterale;
- Reglementari sectoriale prin ONG-uri (asociatii, fundatii, comitete), constituite in comun;
- Consultarea, dialogul, medierea si arbitrajul, concertarea sociala;

1.4. Instrumentele concertarii sociale:

- Consultarea, dialogul, medierea si arbitrajul (intern si international);
- Actiunea si transpunerea legislativa;
- Lobbyul (intern si international) pe langa cele trei puteri ale statului de drept.

1.5. Recunoasterea partenerilor sociali

Principiile de recunoastere reciproca au la baza un ansamblu de criterii care au ca scop aducerea si mentinerea la masa tratativelor, precum si in intreg sistemul de autoreglementare sectoriala si de lobby, pe langa toate institutiile nationale, europene si internationale a unor parteneri sociali credibili, cu posibilitati proprii dovedite in resurse umane si materiale si capacitate recunoscuta de influenta.

1.5.1. Confirmarea reciproca a actelor necesare in conformitate cu legislatia actuala

- Hotarare judecatoreasca de infiintare;
- Hotarare judecatoreasca de reprezentativitate;

Inregistrarea si evidenta la zi a membrilor fiecarei organizatii semnatare.

1.5.2. Confirmarea Bugetului de Venituri si Cheltuieli si a Bilantului Anual

Din necesitatea de a proba si verifica cu inscrisuri potentialul de resurse materiale al organizatiei partenere, semnatarii prezentului Acord Social sunt de acord cu verificarea reciproca, precedata de depunerea la secretariatul Comisiei de Negociere a Acordului a urmatoarelor documente:

Bugetul de Venituri si Cheltuieli (anual si/sau multianual) semnat si parafat pentru conformitate, aprobat de instanta care decide conform statutului organizatiei deponente, precum si procesul-verbal olograf al sedintei care a aprobat bugetul:

Executia bugetara depusa anual la Finante.

1.5.3. Structuri teritoriale proprii

Potentialul de influenta al unei organizatii consta si in lobby-ul pe care ea poate sa il faca la nivel national si local, prin structuri proprii, finantate si coordonate de organizatie. In cazul inexistentiei unor astfel de structuri la data semnarii Acordului Social, organizatiile care nu au astfel de structuri teritoriale se obliga ca, in decurs de un an de zile, sa puna in functiune minim trei, contribuind astfel la intarirea sistemului de autoreglementare sectoriala.

1.5.4. Afilieri nationale, europene si internationale

Partile semnatare recunosc ca, in conditiile globalizarii economiei, nevoia sporirii influentei partenerilor sociali in organizatii nationale, europene si internationale este vitala. In toate aceste organisme nationale si internationale, partenerii sociali semnatarii hotarasc sa depuna eforturi comune in ce priveste protejarea sistemului de autoreglementari sectoriale, precum si a altor interese care deriva din prezentul Acord Social.

1.5.5. Declararea si verificarea numarului de membri

Partile semnatare recunosc reciproc ca, in conditiile instituirii unui sistem national de autoreglementari sectoriale, precum si ale integrarii acestuia in sistemul european omolog, este strict necesara o exacta cunoastere a numarului de membri proprii.

Astfel, pentru partea patronala, relevanta in analiza va fi cifra de afaceri rulata anual de membrii ARACO, raportata la cifra totala a investitiilor in constructii.

Pentru partea sindicala, numarul de membri inregistrati pe documente standardizate individuale, centralizati pe documente specifice la sediul central al organizatiei si care au primit legitimatii doveditoare, verificabile in teren, ale apartenentei lor la organizatie.

In cazul in care partile semnatare nu dispun, la data incheierii prezentului Acord Social, de sisteme de inregistrare a membrilor lor, asa cum au fost ele descrise anterior, acestea isi iau angajamentul implicit de punere la punct a acestora in decurs de un an.

1.5.6. Verificarea si confirmarea mijloacelor proprii de comunicare si informare Partile semnatare, recunoscand importanta vitala a informatiei in cadrul societatii informationale si a economiei de piata functionale in care actioneaza, au hotarat sa-si evalueze capacitatile proprii in ceea ce priveste potentialul comunicarii cu membrii, cu partenerii sociali, cu societatea civila si guvernele locale si centrale, minim, dupa cum urmeaza:

- a) telefoane fixe proprii;
- b) telefoane mobile proprii;
- c) comunicare baze de date, audio-video pe cablu sau eter;
- d) domeniu WEB;
- e) conturi e-mail;
- f) publicatii, reviste si brosure proprii,

In cazul in care partile semnatare nu dispun, la data incheierii prezentului Acord Social, de sisteme proprii de comunicare cu membrii lor, cu tertii, precum si de influentare a societatii in general, acestea isi iau angajamentul implicit de punere la punct a acestora in decurs de un an.

1.6. Acceptarea reciproca

Partile recunosc ca, in afara criteriilor minimale stabilite la punctele a)-f), acceptarea reciproca derivata din cunoastere si acceptare umana este un atribut de care trebuie sa se tina seama, in finalul evaluarilor masurabile, descrise anterior. In contextul celor de mai sus, partile in negociere se recunosc reciproc drept parteneri sociali reprezentativi pentru Ramura Constructii, dupa cum urmeaza:

Asociatia Romana a Antreprenorilor din Constructii ARACO - cu sediul in Bucuresti, Splaiul Independentei nr. 202A, sectorul 6, avand codul de inregistrare fiscala 5249631, reprezentata prin dl Laurentiu Plosceanu, cu functia de presedinte interimar;

Federatia Generala a Sindicatelor FAMILIA cu sediul in Bucuresti, str. Biserica Doamnei nr. 3, sectorul 3, avand codul de inregistrare fiscala 3376655, reprezentata prin dl Dan Cristescu, cu functia de presedinte;

Federatia Nationala a Sindicatelor din Constructii-Montaj - "Anghel Saligny" cu sediul in Bucuresti, bd. Dinicu Golescu nr. 38, sectorul 1, avand codul de inregistrare fiscala 9464462, reprezentata prin dl Eugen Colceriu, cu functia de presedinte;

si sunt de acord sa incheie prezentul Acord Social, pentru o perioada de 3 (trei) ani.

Ca un corolar al acestui prim capitol, partenerii sociali, semnatori ai prezentului Acord Social Sectorial in Constructii, statueaza Contractul Colectiv de Munca in Ramura Constructii, obligatoriu dupa publicarea sa in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea a V-a, indiferent daca un angajator sau un angajat este sau nu

membru al unei federatii sau confederatii organizate de partenerii sociali semnatori ai prezentului Acord Social. Acest principiu va fi clar si intotdeauna definit in preambulul viitoarelor contracte colective de munca in ramura constructii.

Capitolul 2 - Integrarea europeana

2.1. Alinierea si stabilitatea legislativa (actiuni comune)

In perioada actuala, Romania se afla intr-un proces accelerat de integrare deplina in Uniunea Europeana, proces ce se desfasoara in multiple planuri si domenii, dar al carui numitor comun il reprezinta armonizarea reglementarilor romanesti cu acquis-ul comunitar, cu practicile si obiceiurile locale.

Plecand de la aceste considerente, sustinem necesitatea modificarii si/sau completarii pachetului legislativ care reglementeaza activitatea in domeniul industriei constructiilor, inclusiv a modificarii Legii nr. 215/1997 a Casei Sociale. In context, partenerii sociali semnatori sprijina constituirea unei Federatii Europene in deplinul sens al cuvantului si in acest sens inteleg sa-si conjuge eforturile in cadrul Federatiei Europene a Sindicatelor din Constructii si Lemn respectiv al Federatiei Industriei Europene a Constructiilor.

Pentru promovarea proiectelor parteneriatului social din constructii si in special a constructiei si consolidarii SASEC, partile convin constituirea in regim de urgenta a unui Birou pentru Absorbția Fondurilor Structurale Europene, in cadrul Casei Sociale a Constructorilor, finantat de aceasta.

Ne propunem o concertare a actiunilor partenerilor sociali in sensul imbunatatirii si mentinerii stabilitatii legislatiei in constructii, plecand de la faptul ca nu exista la aceasta data un "SISTEM INTEGRAT" din punct de vedere legislativ care sa protejeze firmele de constructii in fata abuzurilor de tot felul. Lipsa unui sistem legislativ integrat si coerent face posibila punerea in dificultate a firmelor de constructii inclusiv de catre organisme de control, care de multe ori interpreteaza diferit aceleasi norme.

Legislatia privind achizițiile publice de lucrari creeaza cele mai multe probleme in randul partenerilor sociali; desi la prima vedere pare o problema tehnica (accesul la lucrari) ea are importante repercusiuni in plan social (societati care din diferite considerente nu mai ajung la contractarea de lucrari sau realizeaza contractarea acestora in conditii inrobitoare).

Ne propunem la acest capitol adoptarea unor norme unitare care si-au dovedit consistenta in tarile Uniunii Europene cu economie de piata functionala, coroborat cu infiintarea unor instante (in care partenerii sociali sa fie inclusi) care sa-si exercite atributiile in regim de urgenta in conditiile in care au fost sesizate cu privire la acuratetea unor licitatii.

Totodata se impune trecerea la un sistem punitiv comparabil cu cele mai severe din tarile Uniunii Europene aplicat celor care vor fi gasiti in culpa. Partenerii sociali convin sa actioneze impreuna pe urmatoarele directii, pentru promovarea unor solutii utilizate pe piata europeana:

Modelul de contract de antrepriza prevazut in norme elaborator si metodolog MTCT (MLPTL) - se constituie intr-o suma de drepturi pentru autoritatea contractanta si o suma de obligati pentru antreprenor.

Exemple: 1) Antreprenorul trebuie sa prezinte la contract grafic de esalonare a executiei lucrarilor, pentru nerespectarea caruia se prevad sanctiuni, penalizari etc., in dreptul antreprenorului. Consideram ca se impune macar pentru reciprocitatea obligatiilor ca beneficiarului sa i se solicite la semnarea contractului grafic privind esalonarea resurselor financiare pentru executia lucrarilor.

2) In conditiile in care se intrerupe o lucrare, deoarece beneficiarul este insolubil, logic ar fi ca nu societatea de constructii sa cheltuiasca pentru conservarea lucrarii, ci beneficiarul ar trebui sa conserve obiectivul, sa plateasca lucrarile executate pana la acel stadiu si sa solicite reluarea lucrarilor in momentul in care dispune de finantarea necesara.

Promovarea unei legi noi privind achizitiile publice in Romania, in conformitate cu prevederile europene.

Societatile platesc TVA la valoarea totala a productiei facturate, deci implicit si aferent valorii garantiilor de buna executie, pe care le va incasa peste intervale de timp, de regula la 1-2 ani, ceea ce contribuie tot la decapitalizarea firmei.

Legat de garantiile de participare in licitatii, cu privire la cuantumul si durata lor de valabilitate, este de dorit crearea unei scari ierarhice de valori si importanta a lucrarilor, deoarece pentru toate tipurile de lucrari se solicita garantii de minimum 60 de zile calendaristice, ajungandu-se pana la semnarea contractelor ca aceste sume de bani sa fie blocate cate 90 zile calendaristice.

Stabilirea unui tarif orar minim obligatoriu la intocmirea ofertei, al carui nivel sa fie prevazut in caietul de sarcini, verificat la avizarea acestuia. Nerespectarea tarifului mentionat de catre ofertant sa conduca la excluderea acestuia din licitatie.

Precizari mai clare si mai ferme cu privire la subcontractarea lucrarilor avand in vedere ca cele mai multe ilegalitati inregistrate sunt in legatura cu activitatea de subcontractare;

Emiterea unor certificari de capacitate pentru societatile de constructii de catre entitatea patronala reprezentativa la nivelul ramurii de constructii;

Armonizarea prevederilor legislative incidente la nivelul ramurii de constructii intr-un Cod al Constructiilor, cu concursul autoritatilor competente;

- Verificarea "calitatii de antreprenor" a executantului in raport cu cea a ofertantului castigator, la receptia de la terminarea lucrarilor prevazuta de Legea nr. 10/1995 a calitatii constructiilor. Aplicarea de masuri punitive in caz de neconcordanta.
- Infiintarea unui cazier al societatilor in care sa se regaseasca toti competitorii care incalca prevederile legii in procesul de licitatie.
- Concertarea actiunilor partenerilor sociali privind corectiile la legislatia privind incadrarea in conditii speciale. Negocieri cu Ministerul Muncii. Negocierea propunerilor de modificare a Codului Muncii face obiectul anexei la prezenta.
- Armonizarea prevederilor legislative cu privire la C.S.C., autorizatie de constructie, structura deviz general lucrari (face obiectul anexei la prezenta).
- Negocieri cu Ministerul Muncii, Ministerul Transporturilor, Ministerul Mediului, Ministerul Industriilor, alte ministere in care constructorii isi regasesc interesele.

2.2. Principiile relative la dezvoltarea durabila

Partenerii sociali se angajeaza sa sustina si sa respecte promovarea principiilor dezvoltarii durabile in sectorul de constructii, dupa cum urmeaza:

1. Promovarea unor relatii imbunatatite cu constituentii organizationali prin aderarea la principiile etice ale respectului reciproc, onestitatii, integritatii si transparentei in relatiile de afaceri, urmarind in acelasi timp dezvoltarea si mentinerea unor practici de afaceri sanatoase din punct de vedere economic si prospere.
2. Promovarea unui management al calitatii produselor si serviciilor de nivel superior, conform standardelor europene.
3. Promovarea unei baze economice solide in scopul cresterii productivitatii si imbunatatirii performantelor economice, sociale si de mediu, utilizand tehnici imbunatatite de management si luand in considerare, ori de cate ori este posibil, costurile totale ale ciclului de viata al proiectelor de constructii - inclusiv ale intretinerii si functionarii lor.
4. Promovarea investitiilor in cercetare-dezvoltare si in diseminarea inovatiei.
5. Promovarea libertatii de asociere, a dreptului la negociere colectiva si a egalitatii de tratament si de sansa a persoanelor, indiferent de sex, nationalitate, religie sau apartenenta etnica.
6. Promovarea si imbunatatirea continua a procedurilor privind sanatatea si securitatea in munca, urmarind in acelasi timp rata "0" a accidentelor si reducerea la maxim a efectelor acestora, in cazul incidenteilor lor.
7. Promovarea formarii profesionale si a dezvoltarii profesionale continue a salariatilor din constructii.
8. Promovarea de relatii responsabile la nivel de comunitate oriunde se

desfasoara activitatile de constructii.

9. Promovarea de noi strategii de management al mediului, cu deosebire prin eco-design si reducerea impactului asupra mediului al activitatilor de constructii, si in acelasi timp promovarea de tehnici inovative de mediu si de consum eficient al energiei, reducerea consumului de apa si energie, asigurandu-se de cate ori este cazul ca materialele folosite provin din surse durabile, re folosind si recicland surplusul de material sau materialele reziduale, eliminand progresiv substantele cu grad de risc ridicat, ca si conservand deopotriva biodiversitatea si patrimoniul cultural european.

10. Promovarea progresiva, ori de cate ori e posibil, a mecanismelor de raportare, in vederea masurarii si a comunicarii performantelor care conduc la durabilitate in raport cu repere stabilite de benchmarking si cu noi obiective-tinta si elaborarea politicilor de imbunatatire continua.

11. Asumarea si diseminarea conceptului de Responsabilitate Sociala Corporativa pentru piata constructiilor din Romania.

12. Partenerii sociali decid sa acorde o atentie deosebita cresterii accelerate a salariilor (min./max.), conditiilor de munca si viata, sigurantei in mediul de munca, combaterii muncii neinregistrate prin contract/conventie, precum si migratiei si imigratiei din/in Romania.

2.3. Impactul integrarii europene din 2007 asupra sectorului de constructii din Romania

Partenerii sociali, semnatari ai prezentului Acord Social, decid sa contribuie la realizarea unui studiu facut de o firma specializata sau de un consortiu de firme, si care sa releve impactul asupra firmelor de constructii si a mainii de lucru din acest sector dupa aderarea la Uniunea Europeana. Cofinantarea acestui studiu urmeaza sa fie facuta de catre partenerii sociali semnatari, CSC si fonduri specifice ale Uniunii.

CCMR este obligatoriu in intreaga ramura, indiferent daca un angajator sau un angajat este sau nu membru al unei federatii sau confederatii organizate de partenerii sociali semnatari ai prezentului Acord Social. Acest principiu va fi clar si intotdeauna definit in preambulul CCMR-urilor viitoare.

Capitolul 3 - Piata constructiilor si facilitarea relatiilor comerciale

3.1. Sistemul de taxe si impozite

Partile semnatare, luand in discutie ansamblul taxelor si impozitelor platite in Romania, isi propun sa faca toate demersurile necesare determinarii modificarilor legislative astfel:

3.1.1. Plata TVA la incasarea facturii si nu la facturarea productiei, pentru toate lucrarile de constructii si producerea materialelor de constructii;

3.1.2. TVA redus la 5% pentru proiectele sociale.

Partile semnatare convin sa solicite neintarziat Guvernului, prin concertare sociala, reducerea TVA pentru locuintele sociale la 5%.

Partile semnatare, constiente de rolul pe care il joaca Sistemul de Reglementare Sectoriala, dat de Sistemul de Case Sociale, Comitete Paritare Permanente, de necesitatea finantarii acestui sistem din surse variate, altele decat cele de la bugetul statului, isi propun urmatoarele:

3.1.3. Colectarea fondurilor din cota de 1% de la salariatii membri ai Casei Sociale se va face de catre CSC, iar partenerii sociali vor decide distribuirea fondurilor pe celelalte constructii institutionale din sistemul de autoreglementari sectoriale.

3.1.4. Corelarea contributiei la fondul de somaj cu cele la CSC, in sensul ca cei care contribuie la CSC vor avea diminuate contributiile la fondul de somaj.

3.1.5. Partile semnatare se obliga sa depuna diligentele necesare obtinerii unei modificari de legislatie in sensul obligativitatii consumarii unui procent de 1,5% din fondul de salarii pentru formare profesionala.

3.1.6. TVA redus la 5% pentru produsele alimentare de baza.

3.2. Blocajul financiar si metode de relaxare

Partile semnatare recunosc ca unul din factorii importanti ai blocajului financiar este statul, prin intarzierea nepermisa a platilor pentru contractele comerciale pe care le deruleaza direct ca ordonator de credite si indirect prin regiile, societatile de interes national si local, precum si prin alte institutii specifice statului si la care statul este unic actionar sau actionar majoritar.

In acest context, partenerii sociali semnatari ai prezentului Acord Social vor face demersurile necesare, inclusiv prin solicitarea de completari legislative specifice, pentru:

compensarea intre datoriile antreprenorilor catre bugetul de stat cu creantele pe care statul le datoreaza antreprenorilor pentru lucrarile executate, cu beneficiari ce au capital total sau majoritar de stat;

introducerea in contractele comerciale de executie de lucrari de constructii sau de furnizare de materiale de constructii a unei clauze de penalizare conform directivelor comunitare pentru intarziere in efectuarea platilor;

3.3. Investitii private si de stat in constructii

Partile semnatare, recunoscand importanta cunoasterii anticipate a nivelului investitiilor anuale in constructii, isi propun sa initieze, in sistem paritar, un Comitet de Studii si Prognoze, care sa furnizeze date referitoare la:

investitiile de stat in constructii (din documentele oficiale si statistica);

investitiile private in constructii (info de la primarii, prefecturi etc. privind investitiile in constructii).

Partile semnatare, constiente de rolul pe care trebuie sa il joace statul, ca

factor de concertare sociala si furnizor competent de informatii, vor milita impreuna pentru ca organismele guvernamentale sa puna la dispozitie datele necesare lansarii si dezvoltarii proiectului.

Partile semnatare, constiente de necesitatea permanenta de informare, isi propun crearea unui mecanism de monitorizare a presei pe teme de interes comun.

Partile semnatare isi propun, de asemenea, dezvoltarea unei televiziuni prin internet pentru promovarea temelor de interes comun si formare profesionala.

Partile solicita Guvernului Romaniei si autoritatilor locale sa intensifice investitiile in constructii in general si in special in lucrari de infrastructura si refacere a fondului locativ, avand ca tinta eliminarea cazurilor in care lucrarile executate nu respecta proiectul prezentat la obtinerea autorizatiei de constructie, reducerea numarului de cladiri construite din paianta, netencuite, executate fara fundatii, ori cu fundatii care nu tin cont de caracteristicile geotehnice ale terenului de fundare. Patronatul din constructii si producatorii de materiale de constructii vor comunica anual, partenerilor din cadrul Acordului Social, cifra totala a investitiilor proprii in lucrari de constructii de toate tipurile, inclusiv cele de amenajari ambientale.

In mod particular, partenerii sociali vor propune Guvernului Romaniei (Ministerului Culturii) si Primariei Bucurestiului in special un plan concret de implicare directa a industriasilor (in mod particular a Industriei Constructiilor si Producerii Materialelor de Constructii) in refacerea Centrului Istoric al Capitalei, prin declansarea unei concertari sociale pe aceasta tema.

Ideea care sta la baza acestei solicitari de concertare sociala vizeaza consolidarea, renovarea si intretinerea pe termen lung a cate unei cladiri concesionate catre o "breasla" corespunzatoare, intr-o oarecare masura, unei ramuri industriale azi. In mod concret, partenerii sociali semnatari ai prezentului Acord Social propun preluarea a doua cladiri, una pentru breasla "zidarilor" (ramura Constructiilor) si una pentru breasla "caramidarilor" (ramura Materialelor de Constructii), pe care sa le transforme apoi dupa consolidare si restaurare, pe cheltuiala organizatiilor semnatare ale prezentului Acord Sectorial.

3.4. Politicile salariale si relatia dintre productivitatea muncii, salarii si costul vietii

Partile semnatare ale prezentului Acord Social isi propun positionarea salariului mediu in ramura constructii, cu minimum 15% peste salariul mediu national, asa cum reiese acesta din analizele statistice oficiale.

Partile recunosc totodata stransa legatura dintre productivitatea muncii, salarii si preturi si vor cauta constant si cu buna credinta o relatie matematica prin care sa se dea masura cea mai exacta a acesteia.

Partile recunosc ca productivitatea muncii este influentata de un complex de factori dat de tehnologiile folosite, productivitatea utilajelor si sculelor, ritmicitatea aprovizionarii, stocurile si calitatea manoperei (din care organizarea manageriala a proceselor de productie si nivelul calificarilor la muncitorii manuali sunt determinante). In cadrul negocierilor pentru incheierea contractelor colective si individuale, vor fi luati in discutie toti acesti factori in ansamblul lor.

Partile iau act de migrarea permanenta a fortei de munca din constructii catre tarile puternic industrializate, in special catre cele latine din sudul Europei, cu consecinte nefaste asupra calitatii pietei muncii din Romania si, pe cale de consecinta, a nevoii de a stabili aceasta forta de munca, printr-un sistem de salarizare si prin niveluri de salarizare mai bune.

Partile convin instituirea unui Grup Permanent de Lucru care sa elaboreze, in termen de trei luni de la semnarea prezentului Acord Social, un studiu privind un nou sistem de salarizare. Grupul urmeaza sa fie format din experti angajati pe baza de contract. Fiecare din cei trei parteneri sociali semnatori va pune la dispozitie cel putin o persoana competenta, care sa actioneze ca un organ consultativ si sa supervizeze lucrarile in perioada de trei ani. La terminarea studiului, Comisia paritara de negociere a Contractului Colectiv de Munca in Ramura Constructii va lua in dezbatere si va lucra pe baza recomandarii facute de comisia de experti si de reprezentantii politici ai organizatiilor semnatare. Partile recunosc, totodata, dupa aderarea la Uniunea Europeana, ca nivelurile de salarizare din Romania trebuie corelate cu cele din UE, astfel incat, pe un orizont de trei ani, sa se inregistreze o dinamica mai accentuata de crestere a salariului minim in constructii, cu efect direct si asupra celorlalte niveluri de calificare.

In intreaga perioada de preaderare a Romaniei la Uniunea Europeana, partenerii sociali au putut constata din partea organismelor financiare (Banca Mondiala, FMI etc.) o solicitare constanta, si anume acordarea de catre factorii de decizie din Romania a unei atentii speciale privind modul in care piata muncii este sustinuta de politicile din domeniul salarizarii.

Partenerii sociali recunosc explicit acest lucru, avand in vedere ca salariul reprezinta remunerarea celui mai activ factor de productie, si anume forta de munca, la toate nivelurile sale, de la muncitorii necalificati pana la directorii generali, inclusiv.

Partile recunosc totodata dreptul detinatorilor de capital de a face profit si de a dispune liber de acesta, in concordanta cu legislatia nationala si europeana in vigoare.

Pentru caracterizarea vietii normale a oamenilor, in literatura si practica economica partenerii sociali convin sa se foloseasca de conceptele:

- nivel de trai;
- bunastare;
- calitatea vietii.

Sursa cheltuielilor pentru intretinerea vietii normale a lucratorilor o constituie salariul.

Partile recunosc ca marimea salariului este o problema ce-i intereseaza in mod direct pe toti lucratorii si angajatorii, dar si intreaga societate.

Partile recunosc ca nivelul salariului este stabilit intre doua limite (minim si maxim), in functie de cererea si oferta de forta de munca, nivelul preturilor, raportul dintre interesele personale, de grup si generale generate de economie. Pentru a evita aplatizarea intre nivelurile minim si maxim, partenerii sociali iau in considerare o grila de ierarhizare, pe deplin racordata la cerintele CCM National in vigoare.

Politica salariala ca instrument concret de ajustare a cererii si ofertei de munca, de imbinare a ocuparii cu folosirea eficienta a fortei de munca trebuie sa raspunda concomitent mai multor cerinte:

- salariul sa stimuleze cresterea productivitatii muncii, actionand ca mijloc de reglare a echilibrului intre constituentii organizationali;
- salariul sa sustina prin nivelul, structura si dinamica sa calitatea, competitivitatea si performanta economica;
- salariul sa se constituie in parghie activa si flexibila alocarii si reocuparii fortei de munca, pe sectoare de activitate, profesii, in plan teritorial etc.;
- salariul sa fie rezultatul si, totodata, sa asigure concertarea intereselor partenerilor sociali, atat sub aspectul recompensarii participarii la munca, dar si pentru stimularea rentabilizarii si sporirii productiei, inclusiv a surselor necesare pentru reinvestire si dezvoltare.

Pentru a putea raspunde tuturor acestor considerente atat tehnice, cat si sociale si pentru a pregati impactul pe piata muncii dupa momentul aderarii Romaniei la Uniunea Europeana, propunem o dinamica orientativa a cresterii salariului minim brut lunar in ramura de constructii, care va fi negociat prin contractele colective de munca la nivelul ramurii, dupa cum urmeaza:

An calendaristic	2007	2008	2009
Nivel prognozat al salariului minim brut lunar negociabil in fiecare an, in cursul trimestrului IV, in cadrul CCM Constructii (RON)	500	700	900

Partenerii sociali semnatari apreciaza ca necesara cresterea salariului mediu in constructii in urmatorii doi ani pana la concurenta nivelurilor medii din tari din Europa Centrala precum Ungaria si Polonia.

Partenerii sociali semnatari considera ca cea mai eficienta si in acelasi timp stimulativa forma de salarizare in constructii este cea legata de realizarea unor stadii fizice de lucrari, pe baza unor programe incheiate intre angajator si angajati, raportate la tehnologiile, utilajele, sculele, aprovizionarea si materialele ce urmeaza a fi puse in opera, care sa se inscrie in graficele generale de executie care stau la baza contractului comercial incheiat intre contractor si beneficiar.

Pentru a evita coborarea fortata a salariului minim, in vederea castigarii cu orice pret a licitatiilor, lucru ce afecteaza de regula calitatea lucrarilor si respectarea termenelor de realizare a acestora, solicitam inceperea negocierilor care sa conduca la o solutie rapida de modificare a Legii achizitiilor publice, prin introducerea unui "prag minim obligatoriu" al tarifului orar, corelat cu salariul minim stabilit de partenerii sociali prin CCMR raportat la grila minima.

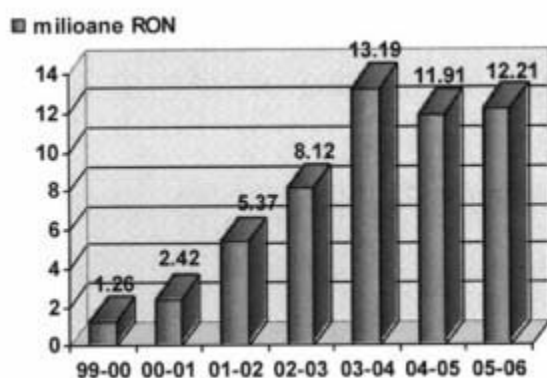
Capitolul 4 - Relatii de munca si autoreglementari sectoriale

4.1. Casa Sociala a Constructorilor (CSC), placa turnanta a intregului Sistem de Autoreglementari Sectoriale

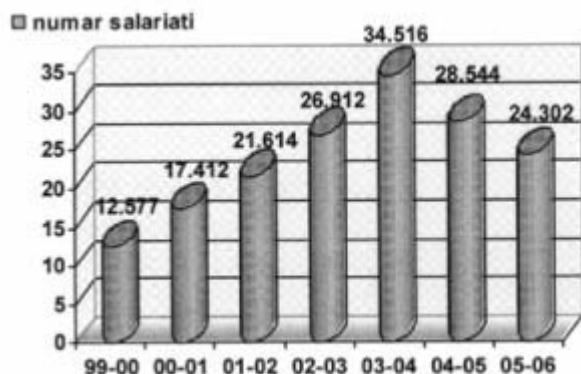
4.1.1. Descrierea Casei Sociale a Constructorilor (CSC)

Asociatia Casa Sociala a Constructorilor, organizatie bipartita, infiintata in anul 1997, este singurul operator privat de protectie sociala din Romania, avand ca obiect de activitate acordarea protectiei sociale a salariatilor din constructii pe perioada timpului nefavorabil (1 noiembrie-30 martie). Detalii privind organizarea si activitatea CSC sunt disponibile pe site-ul www.casoc.ro.

Dinamica protectiei sociale conform Legii nr. 215/1997, acordata anual in perioada 1999-2006

Dinamica fondurilor de protectie sociala platite membrilor CSC

Evolutia numarului de salariatii protejati prin CSC

4.1.2. Dezvoltarea CSC

Partile semnatare ale prezentului Acord Social se inteleg si decid sa dezvolte intregul sistem de autoreglementari sectoriale, ca un sistem care graviteaza in jurul CSC si este legat implicit de aceasta.

Pe cale de consecinta, CSC se va dezvolta ca un secretariat al intregului Sistem de Autoreglementari Sectoriale in Constructii (SASEC).

In acest context, partile decid ca numai membrii CSC vor putea beneficia fara nicio restrictie si in conditii avantajoase de serviciile celorlalte case bipartite si ale Comitetelor Paritare constituite de parti in sistemul de autoreglementare sectoriala.

SASEC se bazeaza pe principiul bilateralitatii parteneriatului social patronate/sindicate, pe autodeterminare si autogestiune.

Din SASEC fac parte:

- Casa Sociala a Constructorilor (CSC),
- Casa de Meserii a Constructorilor (CMC) si Comitetul Sectorial pentru Formare Profesionala,
- Casa pentru Siguranta in Mediul de Munca (CASIMMCO),
- Casa de Concedii a Constructorilor (3C),
- Comitetul Paritar pentru Muncitori Migranti,
- Comitetul Paritar pentru Combaterea Muncii Neinregistrate,
- Comitetul Paritar pentru Transnationale,
- Casa de Pensii a Constructorilor.

Toate casele si comitetele se constituie de catre partenerii sociali ca fundatii sau asociatii ori ca participatii la sisteme comparabile (in special pentru cazul Casei de Pensii).

4.2. Comitetul Sectorial de Formare Profesionala a Adultilor si Casa de Meserii a

Constructorilor

4.2.1. Descrierea principiilor care au condus la constituire

Principiul educatiei profesionale continue a adultilor dezvoltat preponderent in parteneriat patronat-sindicate, ca forma de educatie profesionala alternativa la sistemul formal, este definitoriu pentru politica de calificare a salariatilor conform cerintelor pietei muncii.

Acelasi principiu a fost adoptat si de Romania, prin Acordul de Aderare la UE, materializat in Ordonanta nr. 129/2000 privind formarea profesionala a adultilor.

Sarcina de a materializa cadrul legislativ revine partenerilor sociali, in cadrul Comitetelor Sectoriale privind Formarea Profesionala si in Casa de Meserii. Comitetul sectorial va elabora politica de formare profesionala in concordanta cu:

- nevoile de calificari ale angajatorului,
- competentele din standarde ocupationale similare celor din UE,
- noile tehnologii in ramura,
- noi materiale etc.

Prioritatile Comitetului Sectorial sunt:

- 1) Dezvoltarea si implementarea unui sistem national de standarde ocupationale privind formarea continua a adultilor din constructii;
- 2) Formarea profesionala a formatorilor din scolile de meserii;
- 3) Reorganizarea treptelor de calificare profesionala, luand ca baza de referinta ierarhizarea:

- nealficati;
- semicalificati;
- calificati.

4.2.2. Modul de organizare si obiectivele Comitetului Sectorial

Partile semnatare au decis infiintarea Comitetului Sectorial ca organism distinct in cadrul Casei de Meserii a Constructorilor, cu o conducere paritara in care deciziile se iau prin consens.

Caracteristica definitorie a acestui sistem de educatie nonformal este posibilitatea de modulare a competentelor prin scurtarea perioadei de invatare (sistemul asamblari caramizi) si implicit a reducerii costurilor de formare, conform expertizei finantate prin fonduri europene.

Comitetul Sectorial isi propune sa reorganizeze si sa reglementeze activitatile de standardizare a profesiilor, sa reglementeze, standardizeze si acrediteze scolile de meserii, sa formeze formatorii pentru scolile de meserii, sa racordeze sistemul romanesc de formare profesionala la sistemele similare, cele mai competitive din Europa si din lume, sa informeze actorii din piata constructiilor. Comitetul actioneaza prin experti si in cooperare cu ANOFM si CNFPA.

4.2.3. Modul de organizare si obiectivele Casei de Meserii a Constructorilor (CMC)

CMC este organizata ca o fundatie, cu sediul central la Bucuresti, in spatii de birouri puse la dispozitie prin grija CSC. Casa de Meserii, in activitatea sa, va deschide birouri regionale, in care, la nivel local, partenerii sociali si executivii locali ai fundatiei vor putea lucra in concordanta cu nevoile locale, in limita competentelor date de statut si regulamente. CMC va putea avea astfel 8 birouri regionale, cate unul pentru fiecare regiune de dezvoltare a Romaniei, ce se vor deschide in functie de realitatile sociale si economice ale fiecarei regiuni. Domeniul Industriei Constructiilor, prin numarul mare de firme si salariatii care isi desfasoara activitatea in Romania si spatiul UE, este un sector in care functionalitatea deplina a Comitetului Sectorial pentru Constructii este o prioritate.

4.2.4. Relationarea celor doua organisme

Partenerii sociali semnatari ai prezentului Acord Social hotarasc ca asociatia Casa de Meserii sa fie infrastructura pe care se sprijina intreaga activitate a Comitetului Sectorial pentru Formare Profesionala a Adultilor. CMC, in sine, va actiona si ca secretariat al Comitetului Sectorial, cu tot ce decurge din aceasta pentru buna derulare a activitatilor comitetului.

Partenerii Sociali semnatari se angajeaza sa sprijine nemijlocit, prin toate mijloacele lor si uzand de toata influenta lor, activitatea Comitetului Sectorial si a Casei de Meserii a Constructorilor.

4.3. Modalitati de autoreglementare in domeniul Sanatatii si Securitatii in Mediul de Munca

4.3.1. Se constituie structura organizatorica avand ca baza Acordul Social al partilor, Directiva Cadru 89/391/CEE si directivele speciale aferente (Directiva 89/654/CEE, Directiva 89/655/CEE, Directiva 89/656/CEE etc.), sub forma juridica de fundatie/asociatie, denumita Casa de Siguranta in Mediul de Munca a Constructorilor, prescurtat CASIMMCO.

Activitatea CASIMMCO va fi bazata pe urmatoarele principii de baza:

- a. Fundatia are ca scop prioritar crearea si coordonarea sistemului de formare, consultanta si audit sectorial in domeniul Sanatatii si Securitatii in Munca.
- b. Sectorul acoperit prin prestatiile fundatiei/asociatiei este cel al constructiilor si producerii materialelor de constructii, sector acoperit si de activitatea celor doi parteneri sociali.

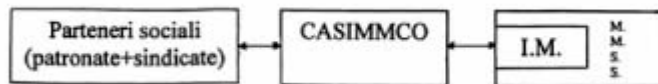
4.3.2. Activitatea combinata a celor trei servicii majore (inspectie-consultanta-formare) ale fundatiei se va concretiza fizic prin acordarea, dupa auditarea celor trei servicii, a certificatului "BULINA VERDE" acelor santiere care se ridica la standardele impuse de legislatia in domeniu, ca un certificat de buna practica. In deplin acord intre CASIMMCO si Inspectia de Stat in Constructii,

santierele astfel inscriptionate isi maresc gradul de credibilitate la controalele de stat.

4.3.3. Activitatea fundatiei/asociatiei se va concretiza prin:

- campanii de constientizare a muncitorilor din santiere cu privire la riscurile potentiale si masurile de securitate si sanatate aplicabile, prin inspectii si instructaje efectuate ad-hoc la fata locului cu ajutorul unitatilor mobile proprii;
- sistem de auditare si certificare a santierelor in sistemul "Bulina Verde" certificat de buna practica;
- acordarea de consultanta firmelor de constructii in probleme legate de reducerea riscurilor, securitate si sanatate;
- activitate de formare personal specializat si instruire muncitori;
- elaborare materiale de informare si publicatii;
- organizarea de seminarii si conventii. Intreaga activitate a fundatiei/asociatiei se va desfasura pe relatia:

4.3.4. Axa relationala va fi completata cu conexiuni parteneriale, toate avand ca scop realizarea scopului principal si a obiectivelor stabilite prin actul constitutiv, statut si regulament de functionare.

4.3.5. Prin Acordul Social, partile decid ca fundatia/asociatia sa-si desfasoare activitatea pe o perioada nedeterminata, in conformitate cu prevederile legale si documentele proprii de functionare. Organizarea si dezvoltarea CASIMMCO vor avea la baza transferul de know-how de la sistemul CPT din Italia, conform unor instrumente specifice de transfer convenite intre parti.

4.4. Modalitati de autoreglementare prin plata concediilor de odihna si a altor servicii colaterale

4.4.1. Salariatii din constructii - resursa a intregului sector

Partenerii sociali, semnatori ai prezentului Acord Social, recunosc salariatul din constructii ca resursa a intregului sector si, pe cale de consecinta, decid sa declanseze procedurile necesare largirii gamei de protectie sociala sectoriala, de la indemnizatia pe timp friguros, accesul la formare profesionala si cresterea gradului sigurantei in mediul de munca, prin infiintarea Casei de Concedii a Constructorilor - 3C - conform modelelor din tarile europene: Italia, Belgia, Germania, Spania etc.

4.4.2. Premisele infiintarii "CASEI DE CONCEDII A CONSTRUCTORILOR - 3C"

In vederea gasirii celor mai bune modalitati de asigurare a platii concediilor de odihna si a altor servicii colaterale (primele zile ale concediului medical, bonificatiile de Paste, Craciun si de Ziua Constructorului etc.), in planul asigurarii protectiei sociale, partenerii sociali pornesc de la urmatoarele premise:

Angajatii au dreptul/obligatia ca pe parcursul unui an calendaristic sa efectueze concediul legal de odihna in vederea refacerii capacitatii biologice si de munca a acestora.

Angajatorii au obligatia sa asigure posibilitatea efectuarii concediului de odihna de catre angajati, conform duratei acestuia prevazuta in contractul individual de munca.

Angajatorii au obligatia de a asigura angajatilor plata drepturilor salariale convenite pentru perioada de concediu de odihna.

Angajatii din sectorul de constructii beneficiaza de un sistem de protectie sociala privat, derulat prin Casa Sociala a Constructorilor (CSC), statuat prin Legea nr. 215/1997 si Contractul Colectiv de Munca la Nivel de Ramura - Constructii (art. 52), sistem de protectie sociala ce poate fi dezvoltat prin infiintarea "Casei de Concedii a Constructorilor (3C)" care sa aiba ca principal scop protejarea drepturilor salariale ale angajatilor din sectorul de constructii pe perioada concediului de odihna.

4.4.3. Obiective-tinta urmarite de "CASA DE CONCEDII A CONSTRUCTORILOR"
Partenerii sociali considera ca este cazul luarii unor masuri care sa aiba ca efect atingerea urmatoarelor obiective-tinta:

reducerea efortului financiar al angajatorilor si evitarea unor eventuale dezechilibre ale sarcinii de plata a angajatorilor ca urmare a blocajului financiar din sectorul de constructii si a incasarilor mai reduse in perioada de iarna, cand concediile de odihna sunt preponderente;

consolidarea drepturilor fundamentale si ridicarea nivelului de trai al salariatilor, astfel incat toti cei care isi castiga existenta valorificandu-si forta de munca sa-si poata asigura un trai decent in raport cu standardele de viata din Uniunea Europeana.

Aceste obiective-tinta pot fi duse la indeplinire de un organism al partenerilor sociali, respectiv "3C", organism avand ca membri fondatori partenerii sociali semnatari ai prezentului Acord Social.

4.4.4. Adresabilitate, principii de functionare a "CASEI DE CONCEDII A CONSTRUCTORILOR"

3C se adreseaza tuturor salariatilor membri ai CSC si care isi desfasoara activitatea in cadrul societatilor de constructii care sunt la randul lor membre ale CSC urmand ca pentru societatile neinregistrate in CSC oportunitatea asigurarii serviciilor prestate de 3C sa fie hotarata de catre partenerii sociali.

La baza functionarii 3C sta principiul platii drepturilor convenite concediilor de odihna ale salariatilor, direct acestora de catre Casa de Concedii. Calculul numarului total de zile de concediu de odihna convenite se face avand ca baza calculul orelor de munca prestate de salariatul in constructii intr-un an, pentru care angajatorii au platit contributia aferenta. Plata CO se face de catre 3C,

direct in contul de card al membrului sau. Este obligatia 3C sa organizeze distribuirea de carduri bancare catre membrii sai.

Punerea in practica a principiului de functionare a 3C are la baza colectarea lunara a contributiei angajatorilor, precum si sistemele de autoreglementare cu privire la administrarea fondurilor colectate si plata drepturilor salariale convenite, direct catre angajati. Punerea in practica a sistemului de plati a concediilor si bonificatiilor se va face in special prin transfer de know-how de la sistemul Casa Edile din Italia, conform unor instrumente specifice de transfer convenite intre parti.

4.4.5. Avantajele infiintarii "CASEI DE CONCEDII A CONSTRUCTORILOR"

Asigurarea platii indemnizatiei convenite pentru perioada de concediu de odihna de catre 3C direct salariatilor atingandu-se astfel doua deziderate esentiale:

Efectuarea de catre salariati a concediului de odihna integral, chiar daca in cursul anului au activat la mai multi angajatori cu certitudinea incasarii indemnizatiei de concediu si a bonificatiilor, indiferent de natura contractului de munca;

Eliberarea angajatorului de presiunea naturii contractelor individuale si de plata directa a indemnizatiei de concediu si a bonificatiilor, in suma absoluta, indiferent daca aceste contracte sunt pe durata nedeterminata sau determinata.

Colateral, avand in vedere existenta in tarile Uniunii Europene a unor organizatii similare celei propuse pentru infiintare prin prezentul "ACORD SOCIAL SECTORIAL" si tinand cont de prezenta (detasarea) temporara a unor salariati romani pe teritoriul acestor tari, 3C va putea asigura plata indemnizatiilor de concediu si pentru acesti salariati, cu conditia ca firmele care i-au detasat sa fie membre CSC, urmand ca pentru societatile neinregistrate in CSC asigurarea acestui serviciu sa fie hotarata de catre partenerii sociali.

4.4.6. Concluzii

Prin infiintarea de catre CSC a Fundatiei "3C" se vor indeplini, atat pe termen scurt, cat si pe termen lung, o serie de deziderate ale partenerilor sociali, cum sunt:

mai buna fluidizare a circuitului platilor angajatorilor cu evitarea unor eventuale dezechilibre ale sarcinii de plata a acestora;

mai buna mobilitate a lucratorilor in sectorul de constructii, evidentiindu-se rolul acestora ca principala resursa a sectorului;

mai buna percepere a rolului organismelor bipartite infiintate de partenerii sociali, precum si intarirea respectului de care aceste organisme se bucura in cadrul sectorului.

4.5. Munca neinregistrata prin contract/conventie si sisteme de

autoreglementare in domeniu

Partile semnatare, ingrijorate de dimensiunea luata de munca fara contract/conventie individual de munca, decid sa constituie neintarziat o Comisie Paritara Permanenta pentru combaterea muncii neinregistrate, care sa dezbată și să găsească soluții pentru combaterea acestui fenomen. În acest sens, partile semnatare decid ca funcționarea acestui Comitet Paritar să fie susținută astfel:

din punct de vedere al resurselor umane, câte două persoane de fiecare parte semnatară a Acordului Social, care se întrunesc pe baze voluntare. Acești reprezentanți trebuie să aibă un regim de lucru, pe lângă organizațiile care îi desemnează, suficient de flexibil, pentru a nu obstructiona activitatea comitetului prin neparticipare. Comitetul funcționează prin regulament propriu, avizat de semnatarii Acordului Social.

din punct de vedere al resurselor financiare, acestea vor fi alocate după cum urmează:

sala de întrunire comună a Comitetelor Permanente pentru Muncitorii Migranți și pentru Trusturile Transnationale, pusă la dispoziție prin curtoazia Casei Sociale;

secretariat permanent, comun cu al Comitetelor Permanente pentru Muncitorii Migranți și Trusturi Transnationale, prin curtoazia Casei Sociale;

birou pentru reuniuni, derulări de programe, întâlniri și discuții informale, comun cu cel pentru Muncitorii Migranți și pentru Transnationale.

4.5.1. Definiția fenomenului și întinderea lui

Partenerii sociali semnatarii ai prezentului Acord Social recunosc că economia subterană, în condițiile în care este de altfel greu de studiat statistic, a capatat dimensiuni îngrijorătoare, de natură să aducă prejudicii însemnate mediului economic din ramura construcțiilor și producerii materialelor de construcții.

Partile semnatare recunosc că acesta este spațiul în care se desfășoară în largul său "munca nedeclarată", cunoscută și sub denumirea de "munca la negru", și își declară hotărârea de a contribui la combaterea acestui fenomen negativ.

4.5.2. Domeniul predilect de manifestare a muncii neinregistrate

Partile semnatare recunosc că domeniul de acțiune al economiei subterane se consideră în general limitat la două activități importante:

fraudă și evaziune fiscală ori activități ilicite acoperite ale firmele înregistrate (care se pot estima pe baza declarațiilor de impozitare);

munca sau valoarea adăugată nedeclarată prestată de firme neautorizate sau neinregistrate (într-o măsură mai greu de apreciat).

4.5.3. Manifestarea fenomenului în industria de construcții

Partile semnatare, luând în dezbatere date furnizate de specialiști, estimează că în sectorul de construcții din România munca nedeclarată reprezintă o treime,

raportat la numarul total declarat de salariati activi in ramura.

Partile semnatare sunt de acord ca pietele afectate cel mai mult de munca la negru sunt locuintele in proprietate privata si renovarea celor existente.

Problema muncii la negru nu se reduce la simpla cautare de castiguri suplimentare din partea lucratorilor cu salarii foarte mici sau la incercarea angajatorilor de a reduce cheltuielile legate de cei angajati.

Mai exista dorinta de a se sustrage platii impozitelor pe venit si varsarii contributiei impovaratoare la asigurarile sociale.

Toate aceste motivatii, pe langa urmarirea unui profit superior, au ca rezultat faptul ca ofertele de lucrari sunt calculate pe baza cheltuielilor pentru manopera prestata de muncitori nedeclarati.

Se pot sesiza urmatoarele situatii distincte:

a) angajatul nu este declarat de un patron care la randul sau este in ilegalitate.

b) angajatul nu este declarat de un patron cu o situatie legala, fie de comun acord cu angajatul, fie fara stiinta lui.

c) angajatul este declarat de un patron cu situatia clara, legala, dar venitul pe baza caruia se calculeaza impozitul si contributia la asigurarile sociale este deliberat redus, in general cu acordul ambelor parti.

d) declarat sau nu de un patron cu activitate transparenta, angajatul nu are voie sa desfasoare o activitate platita, cum ar fi cazul unui cetatean strain fara permis de lucru sau al unui somer care primeste ajutor de somaj.

4.5.4. Provenienta fortei de munca din economia subterana

Partile semnatare recunosc ca majoritatea lucratorilor care activeaza in sistemul de munca fara contract individual provin din mediul rural, preorasesc si din imigratie.

4.5.5. Riscurile activitatii

Trebuie evidentiat primordial simtamantul exprimat de majoritatea celor care lucreaza fara contracte de munca cum ca ar fi imuni in fata legilor. Aceasta ignorare a legilor si a riscurilor la care se expun imbinata cu lipsa de teama fata de sesizarea unor terte persoane adresata institutiilor abilitate in a lua masuri, dublata si de foarte slaba reactie a organelor abilitate ale statului in a combate acest fenomen incurajeaza aceste activitati.

Pe de alta parte amatorii de munca la negru nu au teama de riscul ca lucrarea sa fie facuta cu defecte sau sa nu fie terminata complet, angajatorii increzandu-se in referinte obtinute pe cale verbala.

Se poate spune ca, in ciuda evaluarii riscului, in contextul existentei mai multor motivatii conditionate reciproc, partile intra in legatura directa sau indirecta cu acest fel de munca.

4.5.6. Modalitati de reducere a muncii neinregistrate

Obiectivul de a reduce dimensiunile acestui fenomen, in acelasi timp cu

fraudele ori evaziunile, presupune atat masuri de ordin general, cat si masuri specifice sectorului de constructii.

Cooperarea intre CSC/SASEC - Ministerul Finantelor Publice si inspectia Muncii, in vederea certificarii comune a conduitei sociale depline a unui antreprenor de constructii sau autoangajat.

Se impun adoptarea si intarirea masurilor in vigoare in tarile Uniunii Europene, inclusiv controale inopinate cu participarea trupelor de jandarmi care sa inconjoare eficient incintele santierelor in vederea impermeabilizarii zonei si de marire a gradului de autoritate si protectie pentru inspectorii inspectiei de Stat.

4.5.7. Masuri complementare de combatere a muncii neinregistrate

Fara a nega importanta si utilitatea instrumentelor legale existente si viitoare, partile semnatare convin sa actioneze impreuna, in sensul concertarii sociale cu puterea executiva si legislativa, pentru:

intensificarea actiunilor de combatere a muncii nedeclarate si a muncii fara contract individual de munca, aceasta constituindu-se intr-un flagel al dezvoltarii economice;

in cadrul acestei actiuni trebuie acordata prioritate aspectului economic.

reducerea TVA-ului in constructii (de locuinte);

reducerea contributiei pentru asigurari sociale, insotita de o crestere a numarului locurilor de munca;

cresterea nivelului de salarizare in ramura;

imbunatatirea legislatiei in privinta incheierii contractelor de munca;

imbunatatirea activitatii de urmarire din partea institutiilor de control desfasurate pe santiere;

aderarea societatilor de constructii la CSC avand in vedere conditiile climatice din perioada noiembrie-martie;

4.6. Trusturile transnationale

Partile semnatare ale prezentului Acord Social, constiente de impactul pe care il va avea integrarea in Uniunea Europeana si actiunea asupra pietei romanesti a constructiilor din partea trusturilor transnationale si a intreprinderilor europene, decid infiintarea unui Comitet Paritar Permanent pentru Trusturi Transnationale, care sa monitorizeze, sa dez bata si sa gaseasca solutii pentru reglementarea optima a relatiei dintre acestea si antreprenorii autohtoni, precum si in tot ce priveste legislatia muncii si cea comerciala din Romania. In acest sens, partile semnatare decid ca functionarea acestui Comitet Paritar sa fie sustinuta astfel:

din punct de vedere al resurselor umane, cate trei persoane de fiecare parte (sindicat/patronat), numiti de catre semnatori. Acesti reprezentanti trebuie sa aiba un regim de lucru pe langa organizatiile care ii desemneaza, suficient de flexibil, pentru a nu obstructiona activitatea comitetului prin neparticipare.

Comitetul functioneaza prin regulament propriu, avizat de semnatarii Acordului Social.

din punct de vedere al resurselor financiare, acestea vor fi alocate dupa cum urmeaza:

sala de intrunire comuna cu a Comitetului pentru Muncitorii Migranti, prin curtoazia Casei Sociale

secretariat permanent, comun cu al Comitetului pentru Muncitorii Migranti, prin curtoazia Casei Sociale

birou pentru reuniuni de lucru, derulari de programe, intalniri si discutii informale, separat de cel pentru Muncitorii Migranti.

Partile semnatare recunosc ca integrarea Romaniei in UE inseamna si marirea gradului de mobilitate a activitatii firmelor romanesti - inclusiv a circulatiei capitalurilor financiare si umane - in spatiul comunitar. Odata asigurata mobilitatea ca membri, firmele romanesti doresc sa intre pe piata comunitara pe deplin competitive. Pe langa actul managerial, nivelul de calificare si formare profesionala continua a fortei de munca din firmele romanesti constituie un element important in asigurarea competitivitatii acestora, indiferent de natura capitalului.

4.7. Muncitori migranti si dislocati in si din Romania

4.7.1. Fluxurile migrante si dislocate din Romania

Pentru mentinerea controlului si regularizarea fluxurilor lucratorilor romani din constructii care muncesc in afara granitelor, ne propunem ca:

toti lucratorii in strainatate sa fie incurajati de a deveni membri de sindicat, cu carduri de membru, astfel incat sa poata fi preluati de catre organizatiile sindicale ale tarilor unde isi desfasoara activitatea, pe baza acordurilor existente intre organizatiile sindicale romanesti si cele omoloage din tara respectiva. In acest fel, se realizeaza protectia sociala a acestora, dar si asigurarea respectarii drepturilor si obligatiilor acestora in tara in care lucreaza. Astfel, facand parte dintr-un sistem organizat lucratorii beneficiaza de asistenta sindicala in probleme personale sau de munca, dar si in ceea ce priveste obligatiile lor in respectarea normelor ce reglementeaza prezenta muncitorilor straini in tara respectiva sau legislatia ce priveste viata sociala, civila si economica a tarii respective;

toti salariatii din SASEC sa dispuna de legitimatii nominale, eliberate prin CSC, usor identificabile;

prin regularizarea fluxurilor, riscurile de pierdere a mainii de lucru calificate, prin efectul migrarii, ar fi diminuat;

prin programele de formare profesionala continua de inalta calitate (Casa de Meserii, Casa de Siguranta si Sanatate in Mediul de Munca etc.) creste valoarea fortei de munca atat pe piata interna, cat si pe cea externa;

atragerea in tara a muncitorilor romani din constructii care lucreaza in strainatate prin imbunatatirea conditiilor de munca si de salarizare.

4.7.2. Fluxurile migrante si dislocate in Romania

Pentru mentinerea controlului si regularizarea fluxurilor lucratorilor straini din constructii care muncesc in Romania, partile semnatare propun:

colaborarea cu Oficiul pentru Migratia Fortei de Munca (sau MMSFF) pentru contingentarea fluxurilor de muncitori migranti in Romania si implicarea directa a partenerilor sociali semnatari ai acestui acord in gestionarea fortei de munca straine care va fi adusa in Romania;

dezvoltarea parteneriatelor si incheierea unor acorduri bilaterale intre organizatiile sindicale/patronale romanesti si cele din tarile de unde provin lucratorii straini (de ex. Ucraina, Moldova, China, Pakistan, India etc.) pe modele existente;

cooptarea in sindicate a lucratorilor straini care isi desfasoara activitatea in constructii in Romania;

lucratorii straini sa poata fi preluati de catre organizatiile sindicale romanesti pe baza acordurilor existente intre organizatiile sindicale romanesti si cele omoloage din tara respectiva. In acest fel, se realizeaza protectia sociala a acestora, dar si asigurarea respectarii drepturilor si obligatiilor acestora in Romania. Astfel, facand parte dintr-un sistem organizat lucratorii beneficiaza de asistenta sindicala in probleme personale sau de munca, dar si in ceea ce priveste obligatiile lor in respectarea normelor ce reglementeaza prezenta muncitorilor straini in Romania sau legislatia ce priveste viata sociala, civila si economica din Romania.

4.7.3. Regularizarea fluxurilor migrante si dislocate si infiintarea Comitetului Paritar Permanent pentru Muncitori Migranti

Partile semnatare, constiente de importanta regularizarii fluxurilor migrante pentru piata nationala a constructiilor, cu deosebire in contextul integrari in Uniunea Europeana, convin infiintarea unui Comitet Paritar Permanent pentru Muncitori Migranti.

4.8. Coparticiparea la un Fond Privat de Pensii pentru Constructori

Partile semnatare considera ca a venit momentul sa se implice mai activ in dezvoltarea sistemului de autoreglementari sectoriale in conformitate cu practicile, obiceiurile si la standardele Uniunii Europene, drept pentru care urmeaza sa se angajeze in derularea urmatoarelor actiuni:

a) consolidarea sistemului public de pensii ca pilon principal (Pilonul I), care constituie componenta obligatorie redistributiva, administrata public, cadrul juridic fiind definit de Legea nr. 19/2000;

b) coparticiparea la un fond privat de pensii ca pilon secundar (Pilonul II), care constituie componenta obligatorie, bazata pe capitalizare, administrata privat,

cadrul juridic fiind definit de Legea nr. 411/2004.

c) sustinerea dezvoltarii unui sistem de pensii ocupationale ca pilon tertiar (Pilonul III), care constituie componenta facultativa, voluntara, bazata pe capitalizare, administrata privat, cadrul juridic fiind definit de Legea nr. 249/2004.

Actiunile care vizeaza punctul a) au ca scop asigurarea unei corelari juste intre drepturile de pensie si conditiile efective de munca, precum si cresterea progresiva a cuantumului pensiilor din sistemul public;

Actiunile care vizeaza punctul b) au ca scop participarea Casei Sociale a Constructorilor la un fond privat de pensii, pentru a putea oferi o a doua pensie salariatilor din ramura de constructii, care au avut statutul de membri CSC, menita deci sa suplimenteze pensia acordata de sistemul public acestor salariati.

Atingerea scopului mai sus precizat se face plecand de la colectarea si investirea in interesul participantilor a unei parti din contributia individuala de asigurari sociale.

Aceste actiuni de colectare, gestionare si investire a resurselor financiare ale fondului de pensii administrate privat sunt indeplinite de administratorul fondului, care indeplineste de asemenea si actiunile de calculare si plata efectiva a pensiilor private.

Necesitatea dezvoltarii Pilonului II pleaca de la faptul ca imbatranirea populatiei reprezinta un factor extrem de important cu consecinte semnificative in plan economic, avand in vedere ca tot mai putine persoane active profesional sustin tot mai multi pensionari; pe cale de consecinta, existand riscul iminent ca sistemul de pensii de stat sa nu mai faca fata la un moment dat.

Pe de alta parte, trebuie avut in vedere si faptul ca fondurile constituite pe baza celor trei piloni au un rol deosebit in accelerarea cresterii economice, plecand de la faptul ca fondurile economisite pentru pensie sunt reinvestite in economie, piata de capital fiind astfel stimulata prin acumularea de capital institutional.

Existenta celor trei piloni are repercusiuni si in plan social, contribuind la impartirea responsabilitatii in societate, intre guvern, angajatori si cetateni.

Capitolul 5 - Prevederi finale

5.1. Prezentul Acord Social este izvor de drept pentru actiunile fiecarui semnatar in parte, fie ca actioneaza separat, impreuna sau cu o terta parte.

5.2. Partenerii sociali semnatarii se angajeaza ca pentru proiectele comune

ulterioare semnării prezentului act să asigure, total sau parțial, resursele umane, resursele materiale și financiare necesare.

5.3. Statutele componentelor sistemului de autoreglementări sectoriale având ca bază juridică prezentul act completează prevederile Acordului Social Sectorial.

5.4. Partile semnatare convin că prima revizuire a prezentului acord să fie inițiată după un an de la semnarea sa.

5.5. Partile semnatare ale prezentului acord își propun să militeze pentru reducerea TVA pentru sectorul de construcții în conformitate cu politica FIEC.

5.6. Partile semnatare ale prezentului acord își propun să militeze concertat în contextul Directivei Serviciilor.

5.7. Partile semnatare ale prezentului acord își propun să promoveze proiectul SASEC în țări ca: Moldova, Bulgaria, Ungaria, Ucraina, Serbia, Bosnia-Herțegovina.

5.8. Partile semnatare ale prezentului acord își propun să se pregătească în comun pentru consumarea inteligentă și eficientă a fondurilor europene de coeziune socială care vor fi direcționate către România.

5.9. Partenerii sociali semnatari ai acordului își propun să promoveze externalizarea de la ministerele de profil a unor activități de certificare de personal și de firme, care să fie preluate de patronat.

5.10. Partile semnatare ale prezentului acord își propun ca pe baza de concertare socială să consolideze dialogul social cu guvernul și ministerele sale.

5.11. Partile semnatare, de comun acord, vor promova modificări ale legii CES și își vor susține reciproc reprezentanții desemnați pentru CES sau CES European.

5.12. Partile semnatare convin să facă periodic punctaje asupra concertării parteneriale la nivel european (FIEC și EFWW);

5.13. Partenerii sociali semnatari ai acordului convin să-și concerteze activitățile la nivel comunitar;

5.14. Partile semnatare ale prezentului acord convin să disemineze reglementările comunitare în materie de concertare socială la nivelul pieței românești a muncii.

Prezentul acord a fost semnat în trei exemplare originale la sediul Casei Sociale a Constructorilor în data de 27.12.2006 și va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea a V-a.